

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂSCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRACȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:

Icon. Staur. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:

Pentru 1 an . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

Cuvinte de actualitate despre cântarea și corurile bisericești

În numărul trecut am publicat un remarcabil articol despre reglementarea, așa de necesară, a cântării noastre bisericești. Reglementare, pe care, cum am văzut-o, inițiază autoritatea bisericească pentru cuprinsul eparhiei noastre.

Măsurile luate deja în cauză, merg în două direcții: de a restabili cântarea bisericească de odinioară, trecută prin perifrazări musicale care au îndepărtat-o de la nota genuină, și reînvierea practicei de odinioară, din vremea când, prin cântarea obștească a credincioșilor, idela liturgică era *trătită* prin participarea activă la cultul divin.

De sigur, prin aceste măsuri vor fi atinse sensibilități ale multora. Unii, cari se țin vii oracole ale muzicii bisericești, de să nu îndrăznești a te împotrivi lor; — alții, ceice, printr'o falsă concepție despre importanța muzicii bisericești corale, cred că corurile bisericești ar fi indispensabile și că ele ar avea mai mult senz și importanță decât cântarea obștească.

Să ne lămurim, de la început chiar: Nu suntem necondiționat și categoric împotriva ființării corurilor bisericești — oricât de mult suntem convinși că, prin cântarea obștească a credincioșilor, se săvârșește lucru mai plăcut lui Dumnezeu și mai ziditor de suflet pentru comunitatea creștinească. Nu suntem, deci, împotriva corurilor bisericești, *ci împotriva anarhiei*, în care se desfășoară, prea de multe ori, *compozițiile* liturgice bisericești și *execuțarea* lor. Dar anarhia nu se oprește *aci*, la punctul în care ea trebuia să fi fost zăgăzuită și chiar prevenită — ceeace durere, n'a fost totdeauna cazul — din partea autorității bisericești, în colectiv și pe eparhii. Ci anarhia, a mers până acolo, ca, prin vrajbe și vinovate rivalități între coruri de concurență, de la o vre-

me încoaci ni s'au tulburat multe comunități, dând loc, în biserici chiar, nu odată, scandalurilor, mai ales acolo, unde autoritatea protopopului și a preotului (sau preoților, nu totdeauna de acelaș gând între olaltă) n'a știut să se ridice d'asupra vâltorii patimilor și a intereselor locale vinovate.

Iată, de ce, și din laturea negativă a lucrurilor, se cerea o ieșire din impas, prin îndemnarea întregii obști creștinești să cânte și să preamărească pe Dumnezeu, ea însăși.

Nu vrem să teoretizăm problema, nici să facem expuneri prea lungi. Ci, în loc de acestea, vom adăoga câteva concretizări necesare, prin cari și din alta lature să ne justificăm scrisul.

Avem și noi, chiar aici în Arad, vr'o șase coruri bisericești — pelângă multe altele de pela sate — cari, de multe ori, își execută prin biserici compoziții necenzurate de vr'o autoritate muzicală și mai ales bisericească (Dacă o fac, nu a lor e vina!)

Măsura devierii multor compoziții pentru coruri bisericești ni-o dau prea multele nepotriveli sub acest raport: stridențele la cari uneori se recurge; prelungirile neavenite, pripirile necugetate, în raport cu ceeace se lucrează și se citește în sf. altar etc.

Peste tot mulți „compozitori” de acest fel vor să-și afirme talentul lor, iscusința lor, îndrăznelile și nepriceperea lor, pe d'asupra și, uneori, în desacord cu ideea liturgică și cu senzul lucrării dumnezeesti, ce se săvârșește în sfântul altar, în decursul sfintei liturghii.

Să exemplificăm? O facem, nu din plăcere, ci pentru a preveni reproșuri, cari ni s'ar putea face. Un cor, în Octombrie din a. tr., în catedrala de aici, ne-a întreprins cu nemotivate repețiri și lungiri la cântarea „Mila păcii, jertfa laudei”, — când preotul n'are nimic de citit în

sf. altar. Tot așa, de mai 'nainte, la „Sfinte Dumnezeule“, ne întreținuse la „... Sfinte fără de moarte — e — e — e...“, cu trei stridenți „e“, mergând succesiv crescendo, fără nici o noimă de muzică bisericească ori de senz liturgic. Iar la cântarea „Sfânt, Sfânt“ a cântat „...plin e cerul și pământul de mărirea Ta“, ceea ce e necorect și neadmisibil.

Alt cor, după citirea apostolului cântă „Aliluia“ de opt ori; la Heruvic cântă „toată grija cea lumească acum să o lăpădăm“, lovind cu acest „acum“ neavenit, de patru ori în urechile cunoscătorului de text liturgic! Iar la „Sfânt, Sfânt...“ cuvântul „Osana“ îl repețește de zece ori, cu un plus de *vre o două* ecouri sau refrenuri ale aceluiași „Osana“!

Firește, muzica noastră corală-bisericească, în asemenea condiții, nu poate zidi sufletește pe cât eventual poate strica. Și în această privință ne vom provoca la mărturiile din afară.

Nu mai departe ca începutul anului școlar curent, I. P. Sf. Sa Patriarhul Miron, la deschiderea cursurilor Academiei de muzică religioasă din București, a spus următoarele: „*S'au înmulțit corurile bisericești în detrimentul evlaviei. În biserică n'au ce căuta manifestări muzicale de operă. Artistificarea exagerată a muzicii religioase se face în paguba credinței*“. În biserică nu trebuie „nici muzică de operă, dar nici cântare empirică.. nici artă savantă, dar nici ridiculul muzical...“ Așa grăit-a Patriarhul!

Alta: „Păstorul ortodox“ (No. 11/938), revistă bisericească a Clerului din eparhia Argeșului e de acord. Prin condelul profesorului M. Mihaileanu dela Pitești, revista spune: „...în loc să căutăm să tot întocmim pe oriunde.. coruri șubrede și neputincioase, mai cuminte și de folos pentru elevarea și pentru educația sufletească a poporului ar fi, dacă ne-am sili ca și în școlile de cântăreți să se deprindă tot mai desăvârșit *cântările după vechea muzică psaltică-bisericească*“.

Iată, o serie, improvizată ce e drept, de considerații negative, în sprijinul luminosului gând, de a se revizui și de a reglementa cântarea bisericească și în eparhia noastră, readucând poporul la datoria și folosul unei active participări la viața liturgică și harică, ce se desprinde din participarea vie la cultul dumnezeesc.

Repetăm însă: aceasta nu înseamnă izolarea apodictică și necondiționată a corurilor bisericești, cari, și dacă nu sunt absolut indispensabile în Biserică, dar pot fi foarte utile pe lângă anumite condiții și corective.

Autoritatea bisericească, în formă sinodală sau cel puțin eparhială, de sigur, va ști să fixeze normele necesare, în cari să încadreze, reglementând, stilul compozițiilor corale bisericești și executiva corală a acelorora.

Almintea *anarhia va spori și mai mult, în paguba credinței*, după cuvântul Patriarhului nostru.

Glas de înger și pași de sfinți

— Meditație —

de pr. Gh. Perva

Păstorul cel bun, spune sf. Evanghelle dela Ioan X 1—7, se cunoaște din aceste trei semne: intră pe ușă în staulul oilor, portarul îl deschide și oile îl cunosc glasul.

Se spune că în Orient, în părțile unde s'a plăsmuit pilda cu păstorul cel bun și oile sale, au venit odată la judecată doi păstori, cari se certau pentru o oale. Judecătorul, spre a afla care-l stăpânul adevărat al oilor, o mână în mijlocul curții, iar pe cei doi păstori îi așază pe flecare în câte un colț și le porunci să o cheme flecare pe rând la el. Deodată, oala recunoscu glasul stăpânului ei și alergă la el.

Păstorii din Palestina, spun palestinologii, mai mult târâsc, le conduc oile după ei decât le mână dindărăt. „Păstorul turmei — zice Thomson — spre a-și liniști oile, le dă de știre că e de față, printr'un strigăt ascuțit, pe care-l scoate din când în când. Dacă cumva, un străin se încumetă de dă același strigăt, oile se opresc și-și ridică capul. Dacă strigătul e repetat, o iau la fugă.“

Așa lucru minunat e glasul, vocea care nu înșală.

Dacă ar fi întrebat cineva pe orbli din Evangheli, că ce e pentru ei glasul Mântuitorului, poate că ar fi răspuns: lumină. Pentru slăbănogul din Betesda, glasul Lui era putere. Pentru femecea păcătoasă, iertare. Pentru cei cinci mil de săturați în pustie, era pâine. Pentru lair, viață.

Mai mult ca nimeni altul, Domnul Hristos s'a dovedit a fi păstor adevărat. După El, Apostolii și Sfinții. Graiul unui păstor așa a fost de adevărat, încât oile l-au numit: glas de aur. În schimb, au fost și păstori a căror glasuri au fost înăbușite cu pietre. „Invățătorule, ceartă-ți ucenicii“ să tacă, ziceau herăstrăitorii de mucenici și sfinți.

Pe aici prin părțile noastre, nu e tocmai ca prin Țara Sfântă. Aici, oile mai sunt câteodată și mănate dindărăt de către păstor. Și am vrea mai ales, să nu fie adevărat faptul acesta în câmpul păstoririi sufletești.

Răul, se va putea însă îndrepta, dacă există, cu preoții veniți la preoție numai din vocație adevărată și cu păstorii gata de a ridica capul, de a alarma și de a fugi îndată ce aud grăindu-le glasuri, cari nu sunt ale Bisericii strămoșești.

Dintr'o parte: jertfire, curaj și pază bună pentru turmă. De alta: cunoaștere (respect), ascultare (supunere) și urmare a preotului.

De o parte, guri de aur; de alta, picioare de argint.

Colțul Preotesei

Maica Preoteasă

Cine nu știe cece înseamnă „colțul străjeresc“? Ați intrat în vre-o școală „străjerită“? Ați putut vedea acolo în fiecare clasă un colț de sală, deosebit de împodobit. Pe perete o icoană sfântă, o cruce ori o candelă, iar sub ele pe o măsuță frumos îmbrăcată: Biblia sau alt obiect sfânt. Colțul acesta de sală este inima clasei. Străjerii au purerea sub ochi acel „colț“. Fiecare privire aruncată într'acolo răscolește ceva în sufletul străjerului: o chemare în sus, tot mai sus. Colțul acesta este un izvor nesecat de inspirație pentru: frumos și bine.

Un astfel de „colț“ dorim noi să deschidem prin această rubrică și în cuprinsul foii noastre. L-am numit „colțul preotesei“, fiindcă în el vom vorbi despre preoteasă și către preotese. Foia noastră poate fi cetăț cu folos și de către preotese. Gândul și grija de suflet, despre care se scrie aici, preocupă pe oricine. Este doar foaie religioasă, graiul Bisericii, ce intră smerită în fiecare casă preotească cu gândul bun de a duce tuturora merinde pe o săplămână. A fost, poate, o scădere că titlul subiectelor părea a se adresa numai preoșilor. Par'că preoteasa și copilul de preot n'ar fi înțeles nimic din înțelepciunea ei? Voim să schimbăm această părere. Vom deschide o te-reastră nouă, pe care să între în casa preotului cu vântul lui Hristos și direct către preotese. Vom aprinde în acest „colț“ candela pentru cultul preotesei. Nu vom crea figuri chimerice de preotese, ci le vom zugrăvi pe cele cunoscute. Fiecare cunoaștem din copilăria noastră câte o figură prea venerabilă de preoteasă și avem sub ochi și chipul preotesei moderne. Ne vom adânci cu gândul în viața trecută a satului românesc, pentru a descrie în cadrul ei real frumusețea acelei figuri. Acest „colț“ nu va însemna deci o mai puțină prețuire, ci un modest loc de închinare pentru preoteasa română.

E atât de sublimă agrăirea de „maică preoteasă“. Este în ea ceva din preoție. Poporul atribuie și soției preotului o parte din lucrarea sfînșitoare a acestuia. Și cu drept cuvânt. Oare nu se spune în sf. Scriptură, că soțul și soția prin taina cununiei se fac „un trup“? Preoteasa împrumută și ea din sfinșenia chemării soțului ei. Este ca și cel de al doilea ochiu, ca și cea de a doua mână, Oare Biserica, admiiând căsătoria preotului, s'a gândit numai să-i dea o femeie, sau un ajutor în apostolat? Nu încapă nici o îndoială, că a fi „preoteasă“ nu înseamnă a fi numai soția, consoarta preotului, ci ceva mai mult. Înțelesul deplin îl găsim în agrăirea, dată de popor, aceea de „maică preoteasă“. Soția preotului este o maică sufletească a celor păstoriști de soțul ei. Deși nu are hirotonie, ca soțul ei, totuși misiunea ei este de a fi *reazimul în apostolat* pentru acesta. Să ne gândim la rolul femeii în Biserica creștină. Ori unde a răsărit un sfânt sau un mare părinte bisericesc, în umbra lui, ca un înger păzitor, întâlnim o figură de mamă sau de soție. Aș îndrăzni să spun, că toată sfinșenia și măreșia acestora a fost călătită mai dinainte în inima mamei sau o soției.

Este măreș lucru, dar și plin de răspundere, a fi preoteasă. Ești chemată la un fel de înfăietate între femei. Ceva la fel cu chemarea Maicii Domnului, de aceea chipul El sfânt strălucește deasupra fiecărei

preotese. A înțeleg ce este preoția este identic cu a te sgudui sufletește. Dacă primești a fi consoarta pe o viață a celui este păstor de suflete, ai primit și partea de răspundere cu el în fața judecării de apoi. Ca femeie, Dumnezeu îi a dat o inimă mai simșitoare ca bărbatului tău. Aripile sufletului tău femeesc sunt mai întinse spre cer. Cântarea cetelor cerești răzbate mai ușor la auzul tău. Ești mai bine înzestrată de Creator, nu numai pentru a propaga viața pe pământ, ci și pentru a auzi chemarea cerului. Când te-ai făcut soție de preot, ai primit și tu o misiune de sus. Nu uita acest lucru și gândește-te des la el.

Soțul tău a lăncezit. Poate și din pricina ta. Nu l-ai înțeles și l-ai lipsit de ajutorul tău. Entuziasmul lui cel dintâtu a dispărut și s'a făcut un păstor năimit. Tu n'ai vărsat nici o lacrimă pe mormântul nădejdelor lui pierdute. El se va osândi, dar nici tu nu vei scăpa de judecată.

Ești „maică preoteasă“. Suflete desnădăjduite își ridică privirea spre tine. Iși cer ajutorul și mijlocirea. Vor să învețe din pilda ta cece este a fi mamă. Din bunătatea inimii tale vor să guste iubirea cerului. În lacrimile tale de milă vor să-și spele ranele păcatelor. Ești modelul „Maicii Domnului“ pe pământ. Ești „maică“ și trebuie să dai naștere, nu numai trupească, ci și sufletească, celor ce te înconjoară. Ca și soțul tău, preotul, ești „maică“ sufletească, nu numai în satu tău, ci oriunde te-ai duce în lume. Viața, purtarea și chiar umbletul tău, propovăduesc pilduitoare pretutindenea.

Ți-ai dat tu seamă, „maică preoteasă“, vre odată de toate acestea? Află acum că tot cece Hristos și Biserica Lui cere dela femeia creștină, trebuie să se afle în preoteasă. Când auzi vorbindu se de misiunea femeii creștine în lume, să știi că e vorba în primul rând de chemarea ta ca preoteasă.

Nu vezi, „maică preoteasă“, cum ne sbuciumăm noi preoșii sub jugul lui Hristos? Cum asudăm unii sudori de sânge, ca să muim inimile împietrite și să curățim buruiana din ogorul Mântuitorului? Nu vezi cum nu reușim? Cu câtă ușurință tug oamenii din calea mântuirii în brațele rățăcirilor pierzătoare de suflet; cum își feresc căminurile de binecuvântarea lui Dumnezeu; cum cresc păgâni și puținii copii ce-i au? Ai auzit tu despre „apostolatul laic“? Biserica este doar a lui Hristos, în care fiecare dintre noi este un mădular. Poate fi suflet de creștin care să nu se cutremure când vede cât de aprig se războește Satana cu împărășia lui Hristos? Ne trebuie aliași în luptă. Cine este mai aproape de noi decât tine, „maică preoteasă“? Fetele și femeile, după fire, sunt din ceata ta. Tu le ești mamă. Coboară-te la ele și vino alături de noi, preoșii, în apostolatul lui Hristos. Femeea a fost totdeauna nelipsită din ceata ucenicilor Lui. Dacă n'au propovăduit evanghelia cu graiul, ele au răspândit-o prin pilda virtușilor. Dacă n'au scris scrisori de învățătură, ele au scris cu lacrimile lor pe pânza istoriei creștine faptele de: iubire, credinșă, milă și suferinșă. Istoria Bisericii creștine nu este numai istoria bărbășilor credinșoși. O bună jumătate, și poate cea mai aleasă, este împletită din vieși de femeie. E adevărat că ni s'au păstrat prea pușine nume de femei creștine. Cere să fie pricina anonimatului? Nu văd alta decât smerenia, cea mai sigură scară la cer. Numele lor s'au scris acolo sus. Mândria, mama tuturor păcatelor, nu mai poate ispiti în felul acesta pe fiicele Evei. Nu e nici o scădere pentru genul femeesc, că în sfin-

tele scripturi numele de femei sunt mai puține. Mângăerea lor poate fi deplină, știind că greșala Evei a fost neasemănat mai mult îndreptată prin Maria Maica Domnului, în fața istoriei, decât păcatul lui Adam. Nici o femeie n'a tratat pe Mântuitorul. Lepădarea și vinderea Lui pecetluiesc pe veci două nume bărbătești, acela de: Petru și Iuda. Cu tot anonimul, femeia ocupă un loc de cinste în istoria apostolatului creștin.

O anonimă venerabilă ești și tu, „maică preoteasă”, cu plete ninse de vreme, sau mamă de familie în puterea vieții, care citești aceste rânduri, la lumina unei lămpi sau la pâlpăitul unei lumânări de ceară. Înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor tu porți același nume de familie cu soțul tău preot. La voi nu este numai o unitate de nume ci una adevărată, de viață. Ca umbra de trup, chemarea ta se leagă de misiunea lui. Purtați amândoi aceeași cruce, făurită din: aceleași visări senine din tinerețe; aceleași bucurii de familie; aceleași lacrimi după morții scumpi; aceeași tărie sufletească de renunțare la cele deșarte, ce ispitesc viața sub formă de lux și bogăție; aceeași supunere mucenicască în fața greutăților, cu care Dumnezeu v'ar încerca; și din aceeași dorință de odihnă comună sub crucea izbăvitoare și de înfățișare mână în mână în fața dreptului Judecător. Căsnicia preotească este nedespărțită și în cer.

Cine va întreba de vrednicia unui preot să nu se oprească cu gândul la persoana lui. Să caute și chipul preotesei. Iar cine se va porni la judecată pentru slăbiciunea preotului, să aștepte mai întâiu cum îi este preoteasa.

Era pân'aci obiceiul a zugrăvi figuri de păstori sufletești vrednici în fața preoților tineri, pentru a le fi de învățătură, căci privind multă vreme un chip frumos primești ceva din frumusețea lui. Noi vom încerca să complectăm icoana, cu chipul maicii preotease.

După războiul mondial a răsărit în toate țările cultul *Eroului necunoscut*. Un ostaș anonim a fost desgroat din groapa comună și osemintele lui se află depuse într'un mormânt fără de nume. Aci vin pelerinii de se închină. Este cultul jertfelniciei pe altarul patriei.

„Maica preoteasă” este *Eroul necunoscut al Bisericii noastre*. Vremile de înălțare sau decădere ale Bisericii au răsărit din sufletul ei. Să aprindem candela recunoștinței în acest „colț” pentru memoria maicelor preotese, ce au adormit cu vrednicie în Domnul, și să ne rugăm pentru ca pilda lor să rodească neîncetat în sânul Bisericii noastre dreptmăritoare.

Preotul bătrân.

Straja Țării

Carnetul duhovnicului

Pr. C. Turicu

Străjeria ca instituție de educație și disciplină se susține pe anumite principii fundamentale în curs de statornicie, care pentru o uniformizare în execuție și o aplicare a lor în toate unitățile deopotrivă, cer să fie adunate aparte în toate ramificațiile organismului, respective pentru fiecare muncă străjerească singuratică.

Rând pe rând ia ființă carnetul comandantului de stol, registrul conducătorului de centurie ori condica șefului de cuib, cuprinzând data, felul și rezultatele tu-

turor lucrărilor indicate în mod sumar și general în programa analitică a Străjii Țării. Destoinicia comandantului e în funcție și de entuziasmul ieșit dintr'un voluntariat devotat, ce trebuie să determine orice fel de organism la începuturile activității sale. De aceea e necesară înregistrarea mersului străjeresc pentru fiecare conducător de unitate ori diriguitor al unui anume ram din disciplina Străjii Țării.

Educația religioasă-morală pentru toate unitățile din Străjerie este lăsată în grija preotului, care are legături pastorale ori duhovnicești cu aceste. Astfel preotul-catihet al unei școale străjerite, devine în mod automat și duhovnicul stolului respectiv. Ca atare, afară de orele de religie, dânsul va presta și acele lucrări duhovnicești, pe care le prevede programa analitică privitor la educația religioasă-morală a întregului stol.

E pus așadar și preotul să-și întocmească un program de activitate în calitate de *duhovnic al stolului*. Intocmai ca și ceilalți comandanți, e nevoit și preotul să-și alcătuiască și să conducă un carnet deocamdată de caracter personal, dar din care are să se nască, pe cale experimentată, așazisul carnet al *duhovnicului*. Este și firesc, ca lucrările duhovnicești să fie trecute la un loc, ținând cont de unitatea ce trebuie să le caracterizeze și *progresul* spre care trebuie să tindă.

Va conține acest carnet două părți divizate chiar prin programa analitică a străjeriei.

I. *Textele biblice*, ținute la ceremonialul ridicării pavilionului național în fiecare luni dimineața, respective în dimineața următoare unei zile de repaos.

Aceste scurte alocuții trebuie să aibă întreolaltă o legătură organică, așa că nici citatele nu le putem alege numai la voia întâmplării. Ele trebuiesc considerate ca mici unități metodice.

Este conștient, ca aceste *texte alese* să fie fixate de duhovnic pe un trimestru înainte și pot fi aduse în legătură cu cele trei praznice mari: Crăciunul, Paștile și Rusaliile, a căror așteptare se pregătește de duhovnicul stolului prin textul biblic.

II. *Joi, în ziua Străjeriei*, duhovnicul are la dispoziție două ore pentru educația religioasă și practice morale creștine.

Dacă se folosesc aceste ore rațional și metodic, fiecare catihet a câștigat o recompensă deplină în schimbul pierderii câte unei ore dela clasele IV-VII căroră se prevede numai o oră religie și altă oră de educație cetățenească.

În acest timp duhovnicul are posibilitatea de a se transpune pe terenul *faptelor creștine*, amplificând aplicările în viață ale principiilor evanghelice: caritate, asistență și misionarism.

Tactul pastoral, dragostea față de copii și entuziasmul în această mișcare de educație a tineretului sunt izvoarele nesecate, din care duhovnicul poate să se adape cu „apa vie” aducătoare de roade.

Ca început, să nu uite *carnetul duhovnicului*, pe care are să-și conducă cu toată seriozitatea profesiei sale sacre. Acesta-l va ambiționa în viitor.

Regimul bolșevic și intelectualii

— *Lucruri bune de știut și la noi* —

De A. C.

De sigur, cetitorul își dă seama că aici e vorba despre atitudinea bolșevicilor ruși față de intelectualii

lor. Bolșevicii pur și simplu îi nimicesc, lăsând astfel poporul rus decapitat. Nimicirea aceasta, a intelectualilor, se face de fapt în modul cel mai sistematic.

Dar lăsăm să vorbească faptele.

Iată, tocmai ni-a sosit o informație despre arestarea și împușcarea renumitului cercetător a jărilor arctice, profesorul Schmidt, care anul trecut a săvârșit o reușită expediție științifică la Polul Nord. Acest omor, ca și omorul de acum o jumătate de an a vestitului constructor al aeronavelor, Tupolev, se pare, la prima vedere, nu numai a fi fără nici o rațiune, dar ea este și o pierdere pentru stăpânirea sovietică, pentru că și unul și altul a pus geniul său în serviciul Sovietelor. Opera și a unuia și a altuia a servit la întărirea prestigiului bolșevic, înălțându-l și în afară, al țării.

Iar dacă privești aceste crime în ansamblul lor și dacă mai ales îți amintești istoria tragică a intelectualilor ruși sub regimul bolșevic, atunci pe neașteptate și cu claritate deosebită apare adevăratul înțeles al acestor exterminări.

Cu începutul revoluției comuniste și chiar în fazele pregătitoare ale ei, bolșevicii cu perseverență au ținut la planul lor de nimicire a intelectualilor ruși.

Au început cu omoruri în masă, ale ofițerilor, sub pretext, că sunt „burjuii”. Deși, pentru fiecare om cu judecată sinceră și nepărtinitoare, a fost așa de evident, că ofițerimea de rând a fost departe de capitalism.

Corpul ofițeresc a fost nimicit, în primul rând, pentru că a stat în calea captivării maselor soldățești. Armata trebuia să fie decapitată și au căzut ofițerii. Astfel armata, fără ofițeri, a devenit o turmă fără păstor, servind totodată ca prototip la decapitarea întregului popor rusesc, prin nimicirea intelectualilor săi.

La început intelectualii au fost omorâți fără nici un sistem. Au fost nimicite mii și zeci de mii de oameni, în mare parte contrari regimului bolșevic. De aceea omorurile au fost justificate prin necesitatea de a apăra „Cercul revoluției”, cum se spunea.

Dar în anul 1928, a venit rândul intelectualilor, cari au lucrat mână în mână cu bolșevicii, crezând, că lucrează pentru Rusia. În anul acesta a fost proclamată: „revoluția și pe frontul intelectualilor”, în urma căreia la Petrograd, Moscova, Chiev, Harcov etc., automobilele G.P.U.-lui strângea în temnițe pe profesori, ingineri, medici, juriști. De unde mai apoi nimeni nu s'a întors acasă. Sfârșitul pentru toți a fost munca silnică sau moartea.

Nimicirea de atunci a intelectualilor, cari au ajutat bolșevicilor la redresarea țării, asemenea ca și uciderea de acum a lui Schmidt și Tupolev, era o pierdere pentru țară, dar necesară pentru comunism, pentru scopurile lui de a pune stăpânire absolută peste întregul popor. Atunci intelectualii au fost nimicite, ca clasă socială.

Unii dintre intelectuali au fost nimicite în văzul lumii, alții pe ascuns. Au urmat și câteva procese, după programul stabilit de mai înainte: cu acuze pentru sabotaj, spionaj, cu mărturisirile nevinovaților, cu pedepse exemplare.

La sfârșitul lunii Iunie 1928, a avut loc procesul celor 53 ingineri și tehnicieni din regiunea carboniferă Doneț. Mai departe a urmat procesul din Harcov, al afacerii „Stroibuuro”, unde de asemenea pe banca acuzaților au figurat 46 ingineri și tehnicieni.

În 1929 au fost arestați și împușcați specialiștii

lucrărilor în minele de aur și al căilor ferate, cu renume mondial, ingineri: von Mekk, Palcinschi și Velicico.

În Septembrie 1930 a avut loc alt mare proces după care G. P. U. a nimicite pe mai mulți specialiști, din diferite ramuri ale aprovizionării, cum a fost profesorul Reazanjev, general Caratâghin etc.

În toamna anului 1930 a fost nimicite grupa profesorilor istorici, în frunte cu renumitul profesor Liubanschi, Egorov etc. După aceea, a venit rândul medicilor în frunte cu directorul institutului „Mecnicov”, profesor Corșun. După medici au urmat electrotehnicii. Apoi procesul generalilor, cu mareșalul Tuhacevșchi în frunte etc. etc. Acum urmează rândul mareșalului Blücher.

Cum am spus, deja exterminarea intelectualilor se făcea și fără judecată. Familiile celor împușcați deasemenea au fost trimise în lagărele de concentrare, ceea ce însemna pentru cei trimiși, mai ales pentru femei și copii o moarte înecată, dar sigură.

În general, nimicirea intelectualilor se face sistematic și fără încetare. Se nimiceste, în primul rând, tot ceea ce este bun, talentat, ca să rămână turma fără păstor.

Cum se vede, intelectualii ruși își plătesc acum din belșug tributul sângelui, răscumpărându-și astfel păcatele și rătăcirile din trecut.

Credința în adevăratul Dumnezeu era uitată. Nihilismul întunecase multe capete luminate, îndreptând inima lor spre alți dumnezei, cari, sub masca idealurilor așa de scumpe inimii omenești, acum cer satisfacție prin foc și sabie... De aici curg râurile de lacrimi și de sânge...

Intelectualii ruși trec prin focul curățitor al suferințelor și inimile acestora, în șuerul gloanțelor plutonului de execuție, oare aud, sau nu, ultima dată cuvintele pline de compătimire ale blândului Iisus: „Eu sunt calea, adevărul și viața“?!

Text biblic la ridicarea pavilionului (Pentru Străjerii din cursul secundar)

de pr. *Petru Bogdan*

„Ci unui slujitor al Domnului nu i se cade să se certe, ci să fie blând cu toți, destoinic să dea învățătură, răbdător la necazuri”. (II Timot. 2₂₄).

Dragi Străjeri,

La fiecare început de săptămână prin cuvintele mele, încerc precum vedeți, să cobor din zărilor albastre pe Bunul Mântuitor între voi; mângâierea binecuvântată a mânilor lui să vă atingă fruntea; mîreasa cuvintelor lui să vă umple inima și să vă deschidă ochii ca să priviți lumea prin lumina Evangheliei; să petreceți câteva minute în preajma Aceluia care ne-a împăcat pe noi cu Dumnezeu. El e Împăratul Păcii. Iar Satana e Domnul certeii și al desbinărilor. Celce caută cearta sunt urmașii Diavolului. Iar ceice o ocolesc sunt urmașii lui Cristos și slujitorii lui Dumnezeu.

Slujitorii ai lui Dumnezeu vrem să creștem noi din fiecare vâstar al Neamului. Din noi străjerii vrem să înălțăm codruș falnic ce va umbri țara de mână

cu cetina bunei înțelegeri și-i va răcori fruntea cu izvorul limpede al păcii.

De aceea, ca niște grădinari, cu grijă multă, noi plivim lanul sufletului vostru de buruiana cea rea. Neînțelegerea, cearta: iată buruiana.

Cata s'o smulgeți dintre voi, căci — luați seama — străjerul certăreț nu e străjer, ci o biată ființă plină de lipsuri.

Cel ce caută ceartă nu e înțelept, căci nu-și trage seama cât rău aduce neînțelegerea.

Celce se ceartă e trufaș, iar trufia este păcat. Prin ea au căzut îngerii cel răi din slavă; prin ea au pierdut Raiul primii oameni.

Celce se ceartă n'are dragoste nici pentru colegii săi; nici pentru Dumnezeu. Căci „celce nu iubeste pe fratele său, pe care l-a văzut, pe Dumnezeu pe care nu l-a văzut cum poate să-l iubească?” (Io. 4,20).

Cel iubitor de ceartă este contrar lui Iisus care spunea: „Pacea mea o dau vouă” (Io. 14,27) și care fericea pe făcătorii de pace zicând: Fericiți sunt făcătorii de pace, că aceia îi lui Dumnezeu se vor chema” (Mt. 5,9).

Dragi copii,

Straja Țării este o școală a biândei și a răbdării. Acestea sunt două arme prin care veți învinge Duhul rău al certei. Cu acestea Iisus Cristos a biruit lumea. Iar dacă tu Străjer vrei să biruești, nu vei birui prin ceartă, ci prin biândețe îngerească și răbdare, nesfârșită. Astfel vei frământa cu mâinile tale tinere plămada unei Români noi. Așa vei birui.

Amin.

Vești bune dela Iancahid (Jugoslavia)

Parohia ortodoxă română din comuna Iankov-Most, — una dintre cele mai desconsiderate parohii, părăsită cu totul până mai acum vre-o doi ani, — prin venirea tânărului preot *Teodor Frențiu*, a început să tie, în ultimul timp, chiar invidiată. O muncă titanică desfășoară Sf. Sa, pe toate terenurile, dar mai ales cel religios. Multe a făcut și nu le pot înșira pe toate aci.

Una însă, trebuie să o amintesc. Anume, în comuna Iankov-Most (Iancahid), credincioșii au un rău obicei, că trăesc în concubinaj. Acest rău, p. Frențiu și-a propus să-l vîndice cu ori și ce preț. Și iată, i a și reușit, căci în ziua de 9 Ianuarie c. r., Sf. Sa a cununat 25 de perechi deodată, tînări și bătrâni până la 60 de ani. Această cununie era impresionantă. Satul întreg în haină de sărbătoare, a făcut neîncăpătoare sf. biserică.

Dintre cele 100 perechi necununate la Iancahid, până la finea acestei luni, — nădăjduim — nu va mai rămâne nici o pereche, fără a avea binecuvântarea sf. biserici, căci în fiecare Duminică se vor cununa câte 25—30 perechi.

În scopul ca să se poată repara sf. biserică, aflătoare într'un hal de nedescris, p. Frențiu a lansat un apel în comuna noastră și în filia Clec.

Apelul lansat, a înmuiat inimile celor cari până aci nu purtau nici un interes sf. biserici, căci iată, credinciosul *Pavel Gruescu* din filiala Clec, el singur, a dăruit suma de 5000 (cinci mii) Dinari, pentru repararea sf. biserici; lucru pentru care i se cuvin cele mai sincere mulțumiri și considerațiuni din partea

noastră a tuturor. Asta, cu atât mai mult dacă avem în vedere, că suma de mai sus, face cam 20 000 Lei, un dar destul de prețios din partea unui țaran, desmițînd prin această vorba, că „țaranul de azi nu mai are nici un pic de grijă pentru sf. biserică...”

Spre a înainta și pe teren cultural, p. Frențiu și cu înv. local C. Dascălu, și-au propus să zidească o casă culturală, pe unul dintre cele vre-o patru plațuri bisericești, cari stau goale în mijlocul satului.

Prima colectă n'a prea dat mulți bani, însă echipele, formate pentru facerea cărămizii, pentru zidire, desigur, vor da mai mult.

Prin urmare, biserica în afară de cele religioase, se ocupă și de cele culturale, atunci când are în fruntea ei, conducători adevărați, cu părintească grijă pentru furma sa.

(C. D.)

Despre ce să predicăm?

2 Februarie. **Intâmpinarea Domnului.** Dela vâ sta de patruzeci de zile și până în preajma sfințelor sale pătîmiri, Mântuitorul a iubit biserica, a iubit a petrece în casa Tatălui (Luca 24).

După această pildă a Mântuitorului și după porunca lui Dumnezeu și a Bisericii noastre dreptmăritoare, cea mai sfântă datorie a noastră este cercetarea casei Domnului.

1. **Pentru copii.** Părinții au datoria — întocmai ca Maria și Iosif — de timpuriu să-și ducă copiii la biserică. De mici se cuvine să iubim și să fim în cele ale Tatălui nostru (Luca 24). Pentru ochii, urechile și inima celor mici, în casa lui Dumnezeu sunt impresii neperitoare. Teatrele, cinematograful și cârciumele, nu sunt și nu pot fi lăcașuri ale Tatălui, iar impresiile de-aci sunt adeseori dezastruoase. Prin ducerea la biserică a copiilor, părinții vor da cel mai prețios concurs bisericii și școlii întru formarea de caractere. O sfântă datorie a părinților este, ducerea odrăselor la sfânta împărtașanie, pentru ca Hristos Domnul să se atingă de ei. (Luca 18).

2. **Pentru tineretul adult.** În vârsta aceasta plină de neprevăzut, plină de primejdii, frământări și schimbări pentru suflet, este cea mai necesară cercetarea bisericii. Numai aci își poate găsi sufletul sbuciumat de atâtea probleme noi, ivite cu vârsta — adevărata pace și liniște. La picioarele Mântuitorului, și umbra amvonului care luminează și îndrumă, fecioara își va putea păstra curățenia fecioriei sale, iar tînărul plin de viață și energie, va putea deveni un caracter integru, mai curând decât celce în timpul slujbelor religioase iau parte la altfel de întruniri, ca: teatru, cinematograf, dans, sport etc.

3. **Pentru cel marit.** Femeile — ca soții și mame — au desigur, destule gânduri și dorinți bune cari să le îndrepte pașii spre casa Domnului, viața de jertfă a părinților, numai în apropiere de jertfa Mântuitorului ce se aduce la fiecare Liturghie, se poate inspira. Dragostea soților unul pentru altul și pentru copii, numai din dragostea Domnului, sorbită din cuvântul Lui, se poate întări și dăinui. Numai cel ce iubește casa Domnului aci pe pământ, va dobândi casă vecinică nefăcută de mână, în împărăția Tatălui ceresc.

5 Februarie. **Dumineca Fiului risipitor.** În legătură cu evanghelia de azi, vom grăi despre da-

torința tineretului de a se supune — la orice vârstă și împrejurare — părinților, precum și datorința ce-o au părinții, de a interveni la timp în mod energic și categoric, pentru îndepărtarea apucăturilor rele observate la copii, apucături care lăsate în voia soartei, duc adeseori la dezastru. Vom cita aici pătania lui Adonia fiul lui David, pe care tatăl său după cuvintele Scripturii: „dela nimic nu l-a oprit pe fiul său, niciodată zicând: pentru ce faci aceasta?“ (III. Regi cap. 1 și 2). Dar totatăt de bine ne poate servi și pilda fiului risipitor (Luca 15¹¹⁻³²) care leșind de sub autoritatea părintească, s'a folosit în chip greșit și ușuratic de libertate.

În acest fel de a înțelege libertatea — ca și fiul risipitor — trebuie să căutăm și să aflăm cauza celor mai multe nenorociri ce se abat peste capul multora din tinerii de azi.

De-oparte iubirea excesivă și lipsită de autoritatea recerută de care sunt conduși unii părinți, de altă parte, greșita interpretare pe care o dau tinerii de azi, autorității părintești și libertății individului.

Iubirea adevărată a părinților conștili de chemarea lor și de răspunderea lor față de Dumnezeu și de copiii lor, nu se arată acoperirea greșelilor copiilor lor, ci printr'o neîncetată supraveghere și îndrumare a celor lubiți de ei. Pentru viitorul fericit al copiilor, când sfatul bun nu prinde și este fără rezultat, părinții nu trebuie să se dea înapoi nici chiar dela aplicarea pedepsei, aplicată rațional și la timp (Pilde 23¹³⁻¹⁴). Și-apoi iarăși tineretul să nu vadă în părinții și educatorii săi, niște satrapii, a căror plăcere ar fi, oprirea tineretului dela plăcerile căutate și dorite. Să nu uite acest tineret, că nu are încă experiența vieții și dorind să guste cu orice preț plăcerile nepermise vârstei lor, se vor căi amar mai târziu, ba vor blestema pe celce nu le-au deschis ochii la timp, cu privire la lucrurile oprite de Dumnezeu și de legile firii. Întru îndreptarea pornirilor vieții omenești, părinții au o singură normă, o singură lege: morala lui Hristos. Aceasta s'o ascultăm și s'o aplicăm, lăsând la o parte toată vorbăria goală a acelor cari propovăduiesc azi deplina libertate a voinții întemeiată pe instinctul cărnii.

Totăși dorea tineretul, pe lângă multele și variatele cunoștințe ce le primește, să-și clădiască în suflet — chiar și singur — o concepție sănătoasă de viață, bazată pe evanghelia lui Hristos, care nu oprește pe nimeni, dela nimic ce-i bun și folositor. Nu vă răsvrățiți tinerilor împotriva opreliștilor legii lui Hristos și împotriva părinților, ci răsvrățiți-vă împotriva păcatului și slujitorilor lui, altfel veți cădea sdrobiți de păcatele și patimile pe cari nu le-ați putut birui.

Hristos Domnul și Mântuitorul nostru primește în ceata Lui, numai eroii leșiți învingători din lupta dată în această viață contra ispitei și slujitorilor ei. (Iisus Sirach cap. 3).

Nouii răvașe

„Frații mei din cealaltă strană“ (?)

E caz cam vechiu; dar îl înregistrăm, ca să nu fie uitat.

„Unirea“ blăjeană s'a supărat iarăși, din pricina moțiunii congresului preoțesc dela Timișoara, și vede iarăși „strigoi“. Numai ceea ce trebuie să vadă

și să înțeleagă, nu este în stare. Ci-că „cel puțin acum, în zile atât de tulburi și pline de primejdii“, nu trebuia să-i atingem, chemându-l să revină la vatra sufletească, din captivitatea papală. S'au simțit vizați, că congresul al cerut factorilor politici și bisericești să inițieze pașii necesari „pentru a tămădui și rana desbinării religioase“ din Ardeal, și că s'a cerut denunțarea concordatului și a acordului cu Roma. Firește, asta e muncă a „strigoilor obșnuși ai tuturor adunărilor ortodoxe“.

Nici nu ne așteptam la alta apreciere. Strigoi, strigoi văd, fiindcă se uită în oglinda propriului lor trecut.

Noi vedem altfel de „strigoi“: pe acela, pe cari l-au mobilizat, din umbră, Habsburgii și ungurii, iar din față vlădicii dela Blaj, mai ales poterașul de Petru Pavel Aaron, care operă cu miliție, ca să sdrobească unitatea sufletească ortodoxă a Ardealului. Refacerea unității noastre distruse de acești „strigoi“ ai trecutului o dorește Clerul ortodox din Ardeal. De sigar, pe bună dreptate!

Cronică

„Douăzeci și patru Ianuarie“ — zi sfântă și luminată, dela care a pornit, în 1859, noua înflorire a Statului Român unitar — a fost prăznuită, în toată țara, deci și la Arad, în cadrele și formele cari i-se cuveneau. Biserica, Armata, Autorități, Diregătorii, Organizații naționale-culturale, Școalele și Tineretul: toți cu toții ni-am luat partea de bucuria prăznuirii, inclusiv ni-am renoit angajamentele, de totdeauna la asemenea prilejuri, de buni Români. Nu vrem să scriem nici măcar o „cronică“ mai pe larg în chestie despre felul cum a decurs serbarea zilei. Încercăm doar în general Te-Deum-ul dela catedrală, săvârșit de P. Sf. Sa Părintele *Episcop Andreiu*, în fruntea unui mare sobor de preoți și cu numeroasă asistență ca de obicei. Dar, par'că, totuși, nu ne putem opri numai la aceasta, așa de sumară înregistrare de forme de prăznuire. Acum anul, din asemenea prilej, pe firul ideii de prăznuiri naționale ajuusesem la convingerea, că e vremea ca, dela aceste expresii festive, de moment, ale conștiinței românești, să trecem la îndrumarea statornică și metodică a conștiinței românești, către *acțiuni* cu adevărat salvatoare de Neam. Spiritul vieții publice românești a intrat deja pe aceste făgașe noul, de restabilirea noastră în toate drepturile, dar și în toate *obligățiile*. Între aceste numărăm, nu numai acțiunea colectivă, urnită deja în cadrele „Frontului Renașterii Naționale“, ci și, mai ales, renașterea morală în spirit religios-moral ortodox: purificarea moravurilor sociale și individuale și tinderea spre culmi cu luminisuri. Am avea deci, propriu zis, două „fronturi“, cari însă se razimă unul de altul, penetrân-

du-se reciproc, pentru realizarea acelui unic scop final. Biserica și noi, preoții, ca cetățeni, avem toată înțelegerea și sollicitudinea pentru opera la care s'a angajat „F. R. N.” și ne simțim obligați a-i da tot concursul puterilor noastre, cerând acelaș concurs și pentru „frontul” specific religio-moral al Bisericii, fără de a căru punere în aplicare integrală, realizările FNR-ului vor fi incomplete. Din prilejul praznicului național de „24 Ianuarie”, n'avem deci gând mai curat și mai frumos, decât pe acela, de a dori să putem semnala, la anul viitor, cele mai desăvârșite rezultate pentru regenerarea și consolidarea vieții poporului român, realizate convergent și 'ntr'o nedespărțită colaborare între factorii duhovnicești, deoparte, și politici-naționali de alta, ai Țării noastre. Iar mijlocul de a ajunge la asemenea realizări este *împlinirea obligațiilor, de dublă conștiință* — religioasă și națională — și *pentru unii și pentru alții*.

Ajută-ne, Doamne!

„Sfântul Traian-Românul” nu e, la nici un caz împăratul Traian, despre care există o legendă (indicată în Căii Plinii Secundi opera, Tom. I. pag. 22—23 publ. în 1814), după care împăratul Traian a fost eliberat din purgator, deschizându-i-se cerul prin rugăciunile lui Grigorie cel Mare, episcopul Romei. Ci e vorba de un alt Traian, care — cum spune „Unirea”, No. 10—11, a. tr. prin condeii Exc. Sale Episcopul Lugojului — e un Macedonean, descoperit în bolandist. Numele acestui Sfânt a fost descoperit în martirologiul hieronimian, cel mai vechiu catalog de Sfinți, și-și avea ziua serbării în 20 sau 21 August. În Tracia exista și o fortăreață, numită a Sfântului Traian. În Macedonia era foarte bine cunoscut un sfânt cu asemenea nume. Pomenirea lui a ajuns până în Galia și avea reputația de minunat vindecător, în patria lui. Dar martirologiul în care e pomenit, e o compilație din veac-V, și nu se poate stabili nici măcar atâtă, de a fost martir ori alt fel de Sfânt. Inregistrăm și noi

„Avram Iancu”, minunata intruchipare teatrală a dlui *Lucian Blaga*, a fost predată de studenții noștri teologi, în Teatru comunal, în cinstea zilei de 24 Ianuarie și spre înălțarea noastră sufletească. Studenții noștri au avut și colaborarea, prin câteva eleve, din partea liceului „E. Gh.-Birta”. Cu toții și toate s'au achitat la nivel, de rolurile pe cari le-au avut, și mai întâi de toți studentul Ioan Brândaș, care a redat foarte reușit întreg neastâmpărul național și sbuciumul sufletesc a lui Avram Iancu. Inregistrăm evenimentul, fiind prea bucuroși de această contribuție valoroasă a studenților noștri teologi, cari, într'adevăr, merită toată lauda.

Bibliografie

Pr. Prof. Victor Vlăduceanu: Vechiu Monument istorico-religios — *Mănăstirea Bodrog*: Timișoara 1939. Cu o schiță geografică, 8 ilustrații în text și 19 clișee separate. Ca anexe are patru documente și în total 104 pagini. Brosată, prețul (?) Lei. Cum

se vede și numai din aceste indicații tehnice, lucrarea părintelui profesor de religie dela Timișoara se prezintă în condiții cât se poate de interesante, întrucât în special în reproducțiile specificate ne prezintă, pe lângă cadrul firesc — mediu geografic și construcțiile dela mănăstire — încă și inscripții de pe obiectele vechi aflătoare la Bodrog, precum și o seamă din acele vechi și artistice obiecte și mai ales pictura, restaurată pe fondul ei vechiu de către marele nostru pictor bisericesc, d. *Atanasie Damian*. Părintele autor descrie situația topografică a mănăstirei, întemeierea și istoricul ei, pe cât se putea, descrierea generală a mănăstirei, arhitectura, sculptura și pictura bisericii mănăstirești; odoarele și cărțile vechi bisericești și icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului. Fixează seria, măcar în parte, a igumenilor locali, dând unele relații și despre averea mănăstirei, ca și despre activitatea ei religioasă și culturală, după care urmează documentele-anexe și bibliografia consultată la studierea chestiunii.

S'a făcut, fără îndoială, un lucru bun din toate punctele de vedere și mai ales, că s'a dat posibilitate de informație în cauză și din punct de vedere artistic-bisericesc. Lăudăm străduința și rezultatele autorului și-i dorim să se familiarizeze cât mai mult și bine cu limba și cu izvoarele de informație sârbești, fără de cari problema mănăstirei Bodrogului, care are merita cercetării și mai adânci, nu va putea fi înfățișată deplin. Dar acest cuvânt să nu se creadă că micșorează valoarea acestei reușite lucrări, pe care o recomandăm călduros pentru toate bibliotecile din eparhie.

Informațiuni

Instalare. În Duminica din 15 Ianuarie a. c. a fost introdus în parohia *Dud*, păr. *Teodor Titeu* fost preot în Topla protopopiatul *Birchiș*.

Instalarea s'a săvârșit de către P. C. Sa păr. protopop *A. Adamovici* al *Șiriel*.

Poșta Redacției

Preotului anonim: Întâi, dorim totdeauna să știm, cu cine stăm de vorbă, deci trebuia să te adresezi direct. Al doilea: Întrebarea trebuia s'a formulezi precis; altfel nu se poate răspunde. Al treilea: Dacă ai prospect de vr'o cununie în „săptămâna albă”, trebuia să te adresezi factorului canonic, nu redacției

Intrebări și mici răspunsuri

1. „Unde este peasna a doua dela canonul sărbătorilor?”

Răspuns: Întâi pe toate, întrebarea nu e bine formulată. Pentru că, întrebătorul presupunem — știe, că peasna II, se află în seriile de canoane ale Triodului. Întrebarea trebuia formulată din: Dece canoanelor din afară de Triod le lipsește oda sau peasna II? La întrebarea în aceasta formă răspunde noi una triodului cu cântările și citirile sale de po-căioță, deci ce cuprins întristător. Vezi: Liturgia de Tarnansdii (ed. I, pag. 244 (și Tezaur liturgic (vol. III, pag. 147) de Badea Cireșeanu. Cest din urmă spune expres: „Oda II, fiind de un cuprins întristător, se află numai în Triod; ce ce cântă la postul mare”. El se provoacă și la Dicționarul lui Leon Clugnet (pag 75). Pentru cuprinsul „întristător”, peasna sau oda II, cu cuprinsul ei penitențial și întristător, nu putea fi păstrată în celelalte canoane, mai ales ale sărbătorilor cu caracter în general de bucurie.

